

דבר תורה לפרשת בחוקותי מפירוש רבנו עובדיה ספורנו

עורך: יצחק גבאי

ה' נמצא בכל מקום

אם נעשה סקר בו נשאל 'היכן ה' נמצא?' קרוב לוודאי שמשיבים רבים יענו: בבית הכנסת, בקברי צדיקים, בכותל וכדומה. האמת היא שיש צדק בדבריהם אך ישנה גם טעות. הצדק הוא שישנם מקומות שאכן התגלות ה' היא יותר גדולה אך הטעות היא שלמעשה אין מקום בעולם שבו ה' אינו נמצא, ובפרט כל מקום שיהודים נמצאים בו. הספורנו לפרשתנו מפרש את הפסוק (כ"ו, י"ב): **"והתהלכתי בתוכם והייתי לכם לאלוקים ואתם תהיו לי לעם – עניין המתהלך הוא ההולך אנא ואנא, לא אל מקום אחד. אמר אם כן אתהלך בתוכם, כי לא אל מקום אחד בלבד ירד שפע הכבוד... אבל אתהלך בתוכם ויראה כבודי בכל מקום שתהיו שם"**. אחת מהברכות היותר גדולות המופיעות בפרשתנו היא שלעולם איננו בודדים, ה' נמצא בכל מקום שעם ישראל נמצאים שם: "גלו ישראל, גלתה שכינה עימם". הדבר נכון בפרט על עם ישראל כעם אך גם כל יחיד ויחיד מעם ישראל יכול להכניס את ה' בתוכו, ועל כך ידועה אמרתו של הרב מנחם מנדל מקוצק: ה' נמצא בכל מקום שנותנים לו להיכנס! מציאות ה' בעולם היא אחד מעיקרי האמונה ועל כך אין וויכוח אך הופעת ה' בעולם היא כבר תלוייה במקבלים, וכמאמר הפסוק (שמות כ', כ"א): **"בכל המקום אשר אזכיר את שמי שם אבוא אליך וברכתיך"**. יהי רצון שהקב"ה ישרה שכינתו עלינו גם כעם, כפי שנאמר בפסוק **"והתהלכתי בתוכם והייתי לכם לאלוקים"** וגם כפרטים הנותנים מקום לה' להיכנס בתוכם.

פנינים נוספים:

1. כ"ו, מ"ו – ההבדל בין המצוות שנאמרו לפני פרשת בחוקותי לבין אלו שנאמרו אחריה.
2. לאורך כל פסוקי הקללה מראה הספורנו כיצד התקיימו הקללות בגלויות השונות של עם ישראל.